

לא רק התלתולים – סרטוני יוטיוב ככלי להנגשת ידע לקהל הרחב

המחקר המוצע בוחן את המשתנים שמשפיעים על הצפייה בסרטוני יוטיוב העוסקים בחינוך. מטרתו ללמוד על פוטנציאל השימוש בסרטוני יוטיוב כמנוף חברתי על ידי הנגשת ידע באמצעותם לקהל הרחב. ידע שמועבר בדרך מסורתית מודר בדרך כלל מחלק מהציבור עקב חוסר נגישות ומחסור בהשקעה ומשאבים. תפוצתו של האינטרנט וקלות השימוש בו מהווים פתח להנחלת ידע לציבור. מאידך, כאשר עוסקים בהפצת ידע בכלל, ובחינוך בפרט, באמצעות האינטרנט, קיים אתגר שלא קיים באמצעי חינוך מסורתיים: הקהל באינטרנט איננו קהל 'שבוי', ויכול לעזוב כל דף אינטרנט בלחיצת כפתור. לכן אם רוצים ליצור מקור מידע אינטרנטי ללימוד עצמי בעל השפעה נרחבת, חשוב במיוחד שייצור עניין, תוך שמירה על דיוק ורמה נאותים. לאחרונה שודרגה מערכת האנליטיקה של יוטיוב וגוגל, והיא מאפשרת לבצע מחקר ואנליזה על סרטים באתר, ברמת פירוט ורזולוציה שלמעשה לא היו אפשריות בשום כלי עד כה: פילוח גיאוגרפי ומגדרי של הצופים, פילוח גילאים, פילוח כל המקורות דרכם הגיעו הצופים לסרטים – כולל סרטים אחרים, המלצות, מילות חיפוש בגוגל ויוטיוב שהובילו לסרט, השפעת הוספת כתוביות (בעברית ותרגום לשפות אחרות) לסרט ומעל הכל ניתוח הצפייה בסרט (אחוזי הצופים והעוזבים) ברזולוציה של שנייה בודדת – באופן אבסולוטי ובאופן יחסי לסרטים דומים בעלי אורך זהה. מערכת זו תאפשר לחקור דפוסי צפייה ולבנות תבנית אופטימלית ליצירת סרטי יוטיוב במטרה להנגישם לקהל הרחב בצורה מיטבית.

מכון דוידסון לחינוך מדעי משמש כאחת הזרועות החינוכיות של מכון ויצמן למדע. במסגרת פעולותיו לקידום ולהנחלת המדע לקהל הרחב, ולצמצום פערי הידע בחברה הישראלית, הקים המכון אתר אינטרנט בנושא מדע ([דוידסון online](#)) הפתוח לגלישה באופן חופשי. בין יתר הפעילויות באתר הוקם מדור בשם '[מדע בבית](#)' אשר בו מוצגים סרטונים מדעיים (דרך [פלטפורמת יוטיוב](#)), בהפקה עצמית של המכון. עד כה הופקו 25 סרטונים, אשר מחקר ראשוני שלהם מורה, כי למרות הזהות התכנית הכללית בין הסרטים, קיים שוני רב ביניהם הן בפילוג מספר הצפיות והן בכל הפרמטרים שהוזכרו לעיל.

המחקר המוצע כולל מספר שלבים: (1) ביצוע מחקר עומק לדפוסי צפייה של הסרטים שהופקו וניתנים לצפייה בערוץ היוטיוב של "דוידסון און-ליין"; (2) הסקת מסקנות יישומיות בקשר לאופן המיטבי להעברת תוכן מדעי באמצעות סרטוני יוטיוב; (3) הפקת סרטים נוספים תוך יישום המסקנות שהוסקו בשלב הראשון; ו-4) מחקר על הסרטים הנוספים שהופקו – לצורך בחינת הממצאים וגיבוש סופי של "כללי עבודה" מומלצים לפיתוח סרטונים חינוכיים לשימוש עתידי לכל העוסקים בחינוך מקוון-אינטרנטי, והפצת ידע באמצעות האינטרנט.

ד"ר דייוויד פורטס

המח' להוראת המדעים, מכון ויצמן למדע